

LAIVAS

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

No. 35. Rugp. (August) 25, 1923. Metai III

“Entered as second-class matter July 12, 1921 at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879”

LAIVAS (THE SHIP)

Published weekly by Draugas Publ. Co.

Prenumeratos Kaina: Subscription Rates:

Metams	\$1.50	One Year	\$1.50
Puse' metų	75c.	Six Months	75c.
Vienas numeris	5c.	Single Copy	5c.

DRAUGAS PUBLISHING CO.,

2334 So. Oakley Ave.

Chicago, Ill.

I GERB. “LAIVO” SKAITYTOJUS.

Mes žinome, kad Jus gerai suprantate, kaip yra svarbu, kad kiekviena katalikų šeimyna ir kiekvienas katalikas skaitytų kokį nors katalikišką laikraštį. Todėl prašome Jus platinti “Laivą.”

Nuo šio laiko, kas tik prisius pilnas metines prenumeratas trijų naujų skaitytojų, prisiusime dovanų “Kauno Albumą.”

Respublikinė
Spaudos
Biuro

XV-sis SEKMADIENIS PO SEKMINIŲ

Šv. Mėšių Lekcija (iš šv. Povilo laiško Galatiečiams. 5, ir 5 peskr.).

Broliai: Jei dvasia gyvename, dvasia ir elgkimės. Ne pasidarykime tuščios garbės geidžiančiais, viens kitą kiršinančiais, vienas kitam užvydinčiais. Broliai, jeigu žmogus ir bus atsidavęs kokiam nors nusidėjimui, jūs, kurie dvasiniai esate, pamokykite tokį švelnumo dvasioje, nusi-manydamas, kad ir tu netaptumi gundomas. Vienas kito sunkenybes nešikite, ir taip Kristaus įstatymą išpildysite. Nes jei kas nusimano save esant kuom nors, kuomet jis yra niekas, pats save suvadžioja. Savo gi darbą kiekvienas teištiria ir taip iš savęs teturi garbę, o ne iš kito. Nes kiekvienas savo našta nešios. Ir tas, kuris yra žodžiu mokinamas, tesidalina visokiu geru su tuom, kurš pats save mokina. Neapsigaudinėkite: Dievas nepasityčiotinas yra. Nes ką žmogus pasės, tą ir surinks. Nes kuris žmogus sėja savo kune, tas ir surinks iš savo kuno supuvimą; kuris gi sėja dvasioje, tas iš dvasios surinks amžiną gyvybę. Darydami gi gerą nepavargkime, nes savo laiku rinksimė nepavargdami. Taigi kol turime laiko, darykime visiems gerai, labiausiai gi tikėjimo namiškiams.

Šv. Mišių Evangelija (šv. Luko, 7-11-16).

Anuo metu Jezus ėjo į miestą, kurs vadinasi Naimas; draug su juo ėjo jo mokytiniai ir skaitlinga minia. Prisiartinant gi jam prie miesto vartų, štai buvo išnešama numirėlis, vienatinis sunus savo motinos, o ta buvo našlė; draug su ja ėjo didelė miesto minia. Pamatęs ją Viešpats, gailėstingumo sujudintas delei jos, jai tarė: Neverk! Ir jis prisiartino ir prisilietė neštuvų. (Tie gi, kurie nešė, sustojo). Tuomet jis tarė: Jaunikaiti, sakau tau, kelkies. Numirėlis atsisėdo ir ėmė kalbėti. O jis atidavė jį jo motinai. Visus gi apėmė baimė, ir jie garbino Dievą, sakydami: Didis pranašas kilo mūsų tarpe, ir Dievas aplankė savo tautą.

BRANGIESIEMS MUSŲ SKAITYTOJAMS.

Pereitame numeryje mes atsišaukėme į gerbiamuosius skaitytojus, prašydami tuos iš jų, kurie Dievą myli, yra labiau susipratusiais katalikais ir turi šiek tiek atliekamo laiko, atsiliepti, ar jie sutinka mums pagelbėti, kad "Laivas" gautų daugiau skaitytojų, būtų padidintas ir gražiau leidžiamas. "Laivo" užduotis yra labai graži, nes gražesnio darbo nėra, kaip ginti tą dalyką, dėl kurio mūsų V. Jezus gyvybę padėjo. Žmonių išganymui tarnauja "Laivas."

Į mūsų atsišaukimą kol kas atsiliepė penketas žmonių geros valios ir vienas... bibliistas. Geri žmonės netik pasiklausė, kaip jie gali mums pagelbėti gražiam darbe, bet tiesiog pasižadėjo padirbėti kiek tik gali, ir prašė greičiau tik nurodyti, kaip ir ko reikia daryti. Jiems visiems bus pasiūsti paaiškinimai atskirais laiškais.

Bibliistas atsiuntė lapelį, kuriame atspaudintos biblištų nesąmonės, kad jau pasaulis pasibaigė, kad Kristus antru kartu atėjo į pasaulį, kad 1925 metais pasaulis pasibaigs. Ir rašo nabagas žmogėlis, kad jis iš to lapelio daugiau pasimokinęs, negu ir daugelio "Laivo" numerių.

"Nesuskaitoma yra daugybė kvailiųjų" pasakęs yra Saliamonas karalius. Ir tų nabagų, kurie galvas pametę patikėjo bibliistams, mums į pagelbą nereikia. Bet juk kiekvienam katalikui aišku, kad nebutų tų kvailiųjų, jeigu katalikiškoji tiesa ir apšvieta po žmones būtų tinkamai išplatinata. Nebutų atskalų ir nedorybių tokios daugybės, kad žmonės turėtų progos su Tikrąja Tiesa pasipažinti. Tik delto žmonės ir klysta dažniausiai, kad nežino. Platindami spaudą, knygas ir žodžiu ragindami, sulaikome žmones nuo pražutės amžinos. Tas bibliisto atsiliepimas dar labiau mu-

mis privalo paraginti, kad tiesą skleidžiantis "Laivas" daugiaus žmonių asiektų. Išnyks biblistai, bet kiti dar už juos kvailesni atsiras, jeigu tikroji tiesa mažai žmonėms tebus žinoma.

Mažai dar teatsiliepė žmonių, kurie sutinka mūsų šventame darbe pagelbėti. Tad dar sykį prašome visų, kurie reikalą supranta, kuriems tiesa brangi, kurie prakilnios širdies, kurie artimo meilę širdyje turi, — atsiliepkite.

Parašykite mums tuojaus tokį laiškėlį:

"Prašu man pranešti, kaip aš galiu prisidėti prie "Laivo" praplatinimo ir pagerinimo" Pasirašyk, padėk savo adresą ir asiųsk mums tuoju toku adresu: "*Laivas*," 2334 So. Oakley Ave., Chicago. Tuotarpu tiek tepasakysime, kad prašomoji pagelba Tamstoms laiko daug neužims, o malonumo padarys Tamstoms patiems labai daug.

PIRMAS PROPAGANDOS KENTĖTOJAS.

Kad pasekmingiau platinti šventą tikėjimą tarp stabmeldžių ir protestonų, popiežius Gregorius XV Ryme įsteigė "Tikybos Praplatinimo Kongregaciją," vadinamą lotinų kalboje: "Congregatio Propagandae Fidei" 1622 metais. Praeitais metais Ryme iškilmingai apvaikštinėjo tos kongregacijos 300 metų sukaktuves. Tos kongregacijos valdžiai yra pavesti visi misionoriai, kurie darbuojasi tarp stabmeldžių ir protestonų. Tų misionorių pirmasis paauskavo savo gyvastį už tikėjimą tėvas Fidelis, kapucinas, kursai platino katalikų tikėjimą tarp kalvinų Šveicarijoje, Graubunden kantone. Kuomet kapucinas 1622 m., balandžio 24 dieną įlipo sakvklon ir pradėjo sakyti pamokslą šiais žodžiais:

"Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas,"

trokšdamas paklidusius kalvinus sugranžinti į Katalikų Bažnyčią, pasigirdo šuvis. Kulka, zvimdama pralėkė pro šalį pamokslininko ir įsmigo sakykloje. Žmonės persigandę, pradėjo bėgti iš bažnyčios. Tėvas Fidelis, norėdamas išvengti šventnamio išniekinimo, išlipo iš sakyklos ir per zakristiją išėjo. Tuomet už šimto žingsnių nuo bažnyčios užpuolė kalvinai ir suriko: “priimk mūsų tikėjimą, nes kitaip mirsi.” — “Ne atėjau klaidomis užsikrėsti, bet jas išnaikinti” atsakė maloniai kapucinas. Tuomet artimiausias priešas kirto kardu, pertraukdamas jo kalbą. Kentėtojas puolė ant kelių, šaukdamas: “Jezus, Marija, gelbėkite mane!” Dar visi kalvinai metėsi ant jo su šakėmis, ragotinėmis, su kuo tik kas galėjo. Nors gavo apie dvidešimts žaizdų, numirė tiktai už kelių valandų. Tėvas Fidelis, pasaulyje gyvendamas, vadinosi Morkus Roy ir buvo valdininko sunumi Sigmaringe. Užbaigęs mokslą Friburgo universitete, gavo filosofijos ir teisių daktaro laipsnį ir buvo teismo valdininku Alzacijoje. Metais 1612 įstojo tėvų kapucinų vienuolijon ir tapo misioneriu, paskirtu darbuotis ypatingai Alzacijoje ir Šveicarijoje tarp kalvinų.

Už didelį uolumą misionoriaujant, už dideles asmeniškias dorybes ir už tą kentėtojaus mirtį, jis tapo paskaitytas šventųjų tarpe birželio 29 d., 1726 metais.

Per 300 metų Propagandos Kongregacijos veikimo — įvairiose šalyse buvo iki šiai dienai kentėtojų daug ir daug tukstančių.

Kristaus Bažnyčia, kaip pirmaisiais amžiais, taip ir dabar — turi ir šventųjų ir kentėtojų, kokių visai neturi nei viena kita krikščionių atskala. Jų daug ir visos sakosi esančios tikroji Kristaus Bažnyčia.

Bet Kristus joms yra pasakęs: “Iš vaisių jums pažis.”

KLEBONAS ATKERŠIJO.

Gražiausioje pasaulės šalyje, vadinamoje Šveicarija, yra ant aukštųjų kalnų parapija Obervildberg. Prie tos parapijos tepriguli patįs praščiokėliai — artojai. Ponų ten nebuvo nei vieno. Parapijoj buvo du kunigu: senas klebonas ir kamendorius. Abu nuo širdies dirbo savo parapijonų labui, steigė ir vedė draugijas, uoliai mokino parapijonų vaikus, stengė kuo sąžiniškiausiai atlikti pamaldas. Delto ir parapijonis anodu labai mylėjo, klausė ir rupinos buti dorais katalikais.

Nuo kalno nusileidus tyvuliuoja gražus ežeras, apstatytas debesius siekiančiais kalnais, kurie žiuri į ežerą lygu į veidrodį, žiuri ir atsižiurėti negali, ir linguoja mėlynose ežero vilnyse savo pluskotas viršunes.

Ant to ežero kranto pačiame didžio sodno viduryje stovi gražus, didi rumai — viešbutis Palace. Vasarą čia suvažiuoja turtuolių iš įvairių pasaulio kraštų.

Netoli nuo to viešbučio stovi nedidelė, bet graži koplyčia, prigulinti tam pačiam viešbučiui. Viešbutyje yra nemažai katalikų. Kad jie galėtų išpildyti savo priedermes: išklausyti mišių ir priėti išpažinties, vienas Obervildbergo parapijos kunigas gaudavo per vasarą gyventi viešbutyje prie minėtos koplyčios.

Praėjusią vasarą teko klebonų ten gyventi, laikyti koplyčioje mišias, klausyti išpažinties ir tt. Tarp suvažiuosiu į viešbutį ponų buvo daug tokių, kurie nors ir buvo krikštyti katalikų bažnyčioje, bet skaitydami prieš tikėjimą knygas, visai atšalo, o norėdami liuosai gyventi ir nebesivaržyti doros įstatymais, atsižadėjo tikėjimo ir išvirto į be-

dievius. Tokiais buvo trys jauni grafai Bielnickiai ir viena Paryžiaus operos jauna dainininkė Elzbieta Kakarini.

Grafai Bielnickiai noriai sukinėjosi apie dainininkę, ją vaišino brangiausiais vynais, o iš dvarų surinktąjį auksą saujomis bėrė ir pirkto Elzbietai už kits kito gražesnius dovanas. Ši buvo ištvirkusi ir nesišalino nei kiek nuo grafų Bielnickių.

Buvo pėtnyčios diena. Klebonas ir kiti katalikai pasninkavo. Grafai Bielnickiai, pasodinę į savo tarpą Elzbieta Kakarini, kirto visi su mėsa ir tyčiojosi iš klebono ir iš katalikų, kad jie pasninkauja. (Tarp tų katalikų buvo ir vienas doras tikintis gydytojas. Šis greitai užrišo grafams burną, išrodydamas jų nenumanymą pasninkų naudos.

Bet grafams ir jų ponai Elzbietai labai nepatiko klebonas, kur sutikdami vis jį užgauliojo.

Nedėlios dieną, užuot eiti į bažnyčią, grafai Bielnickiai pasiėmė automobilį, pasodino į savo tarpą dainininkę Kakarini ir išvažiavo pasivažinėti. Buvo graži birželio diena. Grafai važiavo lygiu plentu apie ežerą.

Apie ketvirtą valandą po pietų pradėjo kilti iš vakarų pusės juodi debesys. Musų keleiviai, matydami, kad čia nebebus doro, sušoko į automobilį ir skubinau grįžo namon. Bet nei pusei valandos nepraėjus, juos užpuolė toki baisi audra su perkunais, kad rodės dangus su žeme maišos.

Bielnickiai, kad ištrukus nuo lytaus, važiavo labai greitai. Vienoje vietoje kelias staigu sukasi į kairę. Lėkdami su tokiu išibėgimu, jie nebeprasuko gerai savo automobilio ir užvažiavo ant didžio akmens, stovinčio prie kelio. Automobilius subiro į čėžinas, grafas Boguslovas Bielnickis perskėlė į akmenį sau galvą, jo brolis Petras įlaužė kelis šonkau-

lius, o dainininkė perdaužusi galvą, beliko sveiku jaunas Bielnickis ir vežėjas. Grafas Boguslovas su perskelta galva gulėjo vos gyvas ir silpnučiu balsu meldė: duokite kunigą, aš noriu išpažintį atlikti, jau artinas mano mirtis.

Vežėjas nubėgo į viešbutį Palace, lig kurio buvo dar apie pusę mylios. Klebonas, išgirdęs koki nelaimė atsitiko su tais nešikėliais, išsiuntė vežėją parvežti kuogreičiausiai gydytojo, o pats pasiėmęs vaikelį iššarpavo pėščias į nelaimės vietą. Bet kelias pasirodė nelengvas. Vėjas smarkus, o lytus į akis kerta, vos galima paeiti.

Paėjęs taip koki varstą, senas klebonas sušilo, nupluko, kojos vyte vyjas, o dar nei pusė kelio neateita. Vargais negalais nuėjus antrą varstą, kojos atsisako eiti toliau. Bet ta mintis, kad reikia skubėti, bene rasiu dar gyvą tą nelaimingą, tartum gaivinte gaivino senį, ir jis ėjo toliau. Prakaitas varva per akis, jį plauna žemėn lytus, akyse lygu temsta ir žaliuoja, o vėjas, verčia iš kojų. Šiaip, taip nuėjęs likusį kelio galą, klebonas rado Boguslavą Bielnickį kuone bemirštantį. Suteikęs jam šv. Sakramentus ir pats ėmė alpti iš nuovargio, jį parvežta namon be žado. Iš tos kelionės senas klebonas gavo plaučių uždegimą ir trečia dieną mirė.

Sužeistus Bielnickius ir dainininkę Elzbietą nuvežta į ligonbutį. Pagulėję po keles savaites, jie visi pagijo. Išlikusis sveiku Bielnickis, papasakojo su visais išgaliais pagijusiam savo broliui Boguslavui, su kokiais vargais klebonas atėjo suteikti jam šv. Sakramentų. Boguslovas norėjo nueiti ir padėkoti klebonui už tokį jo gerumą, bet jam pasakė, kad kunigas iš tos kelionės gavo ligą, mirė ir jau septynios savaitės kaip guli kapuose.

Visa tai taip labai sujudino grafą Boguslovą, kad šis, rimtai apgalvojęs, pilnai sugrįžo prie tikėjimo ir tapo doru kataliku. O ant mirusio klebono kapo jis pastatė gražų kryžių su parašu: "Brangiam ganytojui, kurs už blogą geru užmokėjo ir savo priešams atkeršijo, tuo, kad už juos savo gyvybę padėjo."

[Vienybė].

BEDIEVIŲ DARBININKŲ TARPE.

Gatvėmis skubinosi keli darbininkai. Priėję prie vieno namų ir apsižiūrėję, ar kas jų neseka, įėjo į vidų. Tai buvo anarchistai. Jie skubinosi į slaptą susirinkimą. Didis kambarys silpnai apšviestas prisirinko pilnas. Kambario kampe kybojo pakabinta raudona vėliava.

Partijos pirmininkas atsisėdo kambario gale už staliuko, mostelėjo ranka, kad visi nutiltų, ir ėmė kalbėti: "Draugai broliai! kovokime drąsiai už liuosybę! Kovokime su bažnyčia, kuri savo įsakymais mus varžo, kovokime su kunigais, kurie skelbia neužmušk, nesvetimoteriauk, nevogk ir taip mūsų veikimą gadina. Sutraukykime, broliai, tuos pančius, kurie laiko žmoniją surakinę! Kovokime su valdininkais, kurie mūsų brolius uždarę kalėjimuose marina, kovokime su storpilviais kapitalistais, kurie mūsų praktai tunka!"

Šiandien trauksime burtus, kam teks atkeršyti tam nevidonui klebonui, kurs mus taip biauriai per pamokslą išbarė, kam teks užmušti tą valdininką, kurs mūsų draugą į kalėjimą metė!"

Prieš pirmininką ant stalo stovėjo dėžutė su kamuolėliais; uždengta raudonu skuduru.

Vienas kamuolėlis buvo juodas, o kiti visi balti. —Darbar, broliai, traukime, kam užmušti tą valdininką, o su klebonu apsidirbsime ateinančią savaitę! pasakė atsistojęs pirmininkas.

Vyrai suėjo prie stalo, sukišo rankas į dėžutę ir štai vienas ištraukia juodą kamuolėlį. Darbininkas nubalo, lyg tartum pats būtų mirtin pasmerktas. Jam tat reiks eiti nužudyti valdininką, kurį pasmerkė anarchistų teismas.

Bet mesdamas valdininkui bombą, gali ir pats būti tos bombos suplėšytu, gali patekti į valdžios rankas, o tuomet baisios kančios ir po jų tikrai mirtis!!... O jei atsisakysi valdininką nužudyti, busi pats anarchistų nužudytas.

Ta mintis lyg žaibas perlėkė per nelaimingo darbininko galvą. Iš baimės jam galva svaigsta, tai raudonis jį nutvieskia, tai nubalsta jis lyg popiera.

— Drauge, laimingas esi, kad tau toki garbė teko, nužudyti tą nevidoną, prabilo pirmininkas. Rytoj aš tau atnešiu bombas, du revolveriu, o už savaitės turi jį nugala-byti. Tik nesibijok, nesikarščiuk, o atlikęs tą garbingą darbą, užmušęs tą kraujagerį, mėgink pasprukti!

Nelaimingas darbininkas paskutinių žodžių ir girdėte nebegirdėjo. Jo galva sukos, jam rodės, kad tai kažkoks biauirus sapnas jį kankina.

Anarchistų susirinkimas pasibaigė, visi išsiskirstė. Salėje bepaliko tik vienas nelaimingasis darbininkas. Jis kaž-ką temurma su savim, šlitiniuoja lyg būtų apsvaigęs. Po valandos atsipeikėjęs, jis sugrižo namon ir stačiai atgu-lė į lovą.

Susirupinusi žmona ir vaikai klausia jo, ar nesergi.

“Duokite man ramybę, aš noriu užmigti!” atsakė nekantariai tėvas.

Tiesa, jis stengėsi užmigti, bet kur čia tau, miegas nei ištolo neina. Vargšas tik mėtos po lovą, lyg butų ant žarijų paguldytas.

Žmona ir vaikai mato, kad su tėvu negerai. Suklaupę prie Dievo Motinos paveikslo, ėmė visi melsties, prašyti tėvui sveikatos.

Tas reginys tėvo širdį lyg tartum peiliu perdurė. Beskaitydamas blogas knygas ir blogus laikraščius, jis buvo nustojęs tikėjimo, jis nuo seno nebevaikščiojo į bažnyčią, jis buvo susidėjęs su socialistais ir pagaliau prisidėjo prie anarchistų.

Toje baisioje valandoje jam tikėjimas lyg gyte atgijo....

Jam varu lenda į galvą Dievo įsakymai: penktas — neužmušk.

— O Dieve, ko turiu aš laukti, jei užmušdamas pražusiu?! aimanuoja nelaimingas.

Čia jis pamatė prie lovos atėjusius savo kudikius ir žmoną. Kaip jie dabar jam brangūs pasidarė! Kaip gi dabar aš juos paliksiu našlaičiais, be duonos kąsnio, be prieglaudos?...

— O Dieve, Dieve, koks aš nelaimingas!... Ir kam gi man reikėjo tuos bedievių raštus pirkti ir juos skaityti, kam reikėjo man susidėti su tais socialistais, anarchistais. Tegu pražuna tie draugai, kurie mane vrie to privedė!

Čia jam ateina mintis į galvą, kad bombą valdininkui bemesdamas, gali nužudyti ir daug kitų žmonių. O gal ten kris ne vienas tėvas, gal ten bus užmušta jo mestąja

bomba ne viena motina. Gal iš jo rankos ne vienas paliks verkiančiu be prieglaudos našlaičiu.

— Ne, taip nebus, aš negaliu eiti žudyti to valdininko, ne, aš negaliu būti žmogžudžiu. Tegu geriau aš vienas krisiu iš rankų tų nevidonų anarchistų!...

Taip nelaimingasis desperavojo, aimanavo. mėtės po lovą per kiaurą naktį.

Rytui išaušus, vargšas anksti atsikėlė, išsirengė į bažnyčią, kurioj nebebuvo buvęs nuo kelerių metų. Paprašė kunigo, graudingai ašarodamas, išsispaviedojo ir priėmė šv. Sakramentą. Jis taisės numirti kaip katalikas, o ne tapti žmogžudžiu.

Po išpažinties darbininkas buvo daug ramesnis. Jis laukė nihilistų, kurie turėjo atnešt jam bombas ir revolverius.

Sutemo vakaras, atėjo naktis, laikrodis išmušė vienuoliką. Staigu atsidaro durys, įeina du vyru. Tuodu vyru jam buvo gerai pažįstamu. Tai buvo revoliucionierių kuopos vienas pirmininku, kitas jo pagelbininku.

Pamatęs tuos neprašytus svečius, nuliudęs darbininkas eina prie savo žmonos. Jo akys pilnos ašarų. Apkabinęs žmoną jis bučiuoja ją sakydamas:

— Onute, pasilik sveika, aš jus turiu apleisti. Augink tuos mano kudikius, neužmiršk ir manęs nelaimingo! Paskiaus priėjęs prie savo vaikų bučiuoja juos verkdamas ir sako: — Vaikeliai, mylėkite savo motiną, mylėkite Dievą, pasimelskite ir už savo tetušėlį! — Žmona ir vaikai nesupranta, kas čia dedas, kur jų tėvas žada keliauti.

— Jonai, kasgi su tavim? prabilo storu balsu nihilistų vadas, ko tu taip verkšleni, lyg boba dantį pametusi? Štai

tau atnešiau, ką prižadėjau. Tik žiurėk, kad gerai išpildytumei! — Aš jūsų biauurių įsakymų visai nepildysiu. Aš niekuomet nebuvai žmogžudžiu ir nebusiu, drąsiai atsakė darbininkas Jonas. Aš atmetu jūsų bedievystę ir socializmą, aš tapau vėl tikinčiu kataliku. Už tą tikėjimą ir jo šventus įsakymus esu pasiryžęs ir galvą padėti.

— (Tat žuk pats, išdavike! — sušuko nihilistų kuopos pirmininkas ir įsmeigė peilį į Jono krutinę.

Jonas suunzgė kažką nesuprantamą, susvyravo ir krito ant žemės nebegyvas.

Dabar Jono žmona ir vaikai suprato, kur žadėjo eiti jų tetušėlis, kada paliko vargšais našlaitėliais.

IR VAIKAS PRIRODO, KAD YRA DIEVAS.

Septynioliktame amžiuje, Francijoje buvo vienas garbingas vyskupas vardu Fenelon. Šis buvo tokiu didžiu auklėtoju, jog pats francuzų karalius pavedė jam savo sunų išauklėti.

Vieną vakarą vyskupas su savo auklėtiniu išėjo pasivaikščiotų. Vakaras buvo stebuklingai gražus. Vakaruo-se dangus išrodė lygu iš aukso nulietas. Paskutinieji nusileidusios saulės spinduliai dar nebuvo užgesę. Sakydami snaudančiai gamtai labą naktį, jie liejo ant dangaus grožybės monus.

Nieko netrukus sutviskėjo ant aptemusio dangaus milionai mirgančių žvaigždžių, o pievose nesuskaityta gėlių daugybė, tarsi pagerbdama einantį pro jų šalį pasaulio karalių — žmogų, kiekviena siuntė jam savo kvapą. Visa gamta išrodė graži, galinga, majestotiška.

Staigu auklėtinis atsigręžęs į vyskupą paklausė, kelin-ta dabar valanda, Vyskupas ištraukė laikrodėlį, pažiūrėjo: buvo ką tik aštunta pasibaigusi. “Oi kokį gražų jo mylista turi laikrodėlį, sušuko stebėdamas auklėtinis, pavelyk pasi-žiūrėti į jį.” Geras vyskupas išklauė vaiko prašymo. Auklėtinis žiurėdamas, negalėjo atsistebėti ir atsidžiaugti, ypač tais mažais račiukais, kurie taip dailiai laikrodyje su-kinėjas.

Tai matydamas vyskupas meiliai vaikui tarė, “Tikrai ste-bėtinas tas laikrodėlis! Kad žinotumei, mielas Liudvikai (toks buvo vaiko vardas), tas laikrodīs be jokio meistro pats save pasidarė.” — “Pats save!,” sušuko nustebęs Liu-dvikas. Jo veide, ypač akyse buvo matyti didis abejojimas. “Taip, pats save,” atkartoją vyskupas. “Vienas keleivis at-rado jį tyruose, kur nei vienas žmogus dar ten nebuvo bu-vęs. Visai neabejotinas daiktas, jog laikrodīs pats iš sa-vęs atsirado.” — “Bet tai negalimas dalykas, sušuko Liu-dvikas: atleisk man jo mylista, aš tam netikiu.” — “Delko-gi tau rodos, jog laikrodėlis pats atsirasti negalėjo?” — “Kaip gi galės laikrodīs pats pasidaryti? Juk čia sukasi toki daugybė ratelių, jų dančiukai taip dailiai suderinti, kad visad atitinka vienas prie kito. Kad jį padirbti, reikėjo ne-mažai proto ir dar didesnio įpratimo. Juk retas žmogus tokį laikrodėlį tepadarys! Jei žmogus ir protą turėdamas ne kiekvienas tegali laikrodžiuką padaryti, tuo labiau nega-li laikrodėlis pats atsirasti. Aš esu įsitikinęs, nors ir ne-mačiau, jog turėjo būti toks žmogus, kurs tą laikrodėlį pa-darė. Tamistą, matomai, keleivis apgavo.”

Fenelon apkabino gudrų savo auklėtinį ir parodė jam su ranka į dangų, žvaigždėmis nusagstyta, kalbėdamas: “Ge-rai galvoji, mielas Liudvikai, laikrodīs pats be žmogaus at-

sirasti negalėjo, buvo žmogus, kurs jį padarė.

Ką besakyti tat, mielas Liudvikai, apie tuos žmones, kurie, matydami dangų, su jo milijonais žvaigždžių, mūsų visą pasaulį taip gražiai sustatytą, kalba, buk pasaulis pats atsiradęs ir kad nei jokio Dievo nėra.”

“Argi gali būti tokių žmonių, kurie nei tiek nenumanytų, kad pasaulis vats iš savęs atsirasti negalėjo?! Jei laikrodis negalėjo atsirasti be meistro, tuo labiau negalėjo atsirasti be Sutvertojaus pasaulis, kurs yra gudriau pastatytas, negu Tamstos laikrodėlis.”

Taip besišnekučiuodami vyskupas su savo auklėtinium sugrižo namon. Besiartindami prie namų, nuo laikrodėlio jie atkreipė atydą į riogsančius didelius namus.

“Nei katras mes nematėme tuos namus bestatant, sako vyskupas, vienok žinome tikrai, jog jie be žmogaus nepasidarė. Nesusirinko patįs akmenis, ir iš jų nepasidarė pamatas be žmogaus pagelbos.... Patįs rąstai iš miško neparėjo, reikėjo žmogaus, kurs juos nukirstų, apdailintų, parvežtų ir iš jų padarytų sienas. Ant išvestųjų sienų stogas pats taipat neužsilipo, reikėjo darbininkų, kurie jį užkėlė.

Jei šitie namai, kur keli žmonės tegyvena, patįs atsirasti negalėjo, tai kokiū budu galėjo atsirasti pasaulis, kur toki daugybė patogiai gyvena;

Jei namams reikėjo meistro, kurs juos padarė, tuo labiau reikėjo meistro, kad padaryti dangų ir žemę. Tuo meistru yra Dievas.

Jei mes, atrandame, kad juose viskas labai gražiai sustatyta, kiekvienas daiktas savo vietoje pastatytas, mums nei į galvą neateina manyti, jog ta tvarka namuose pati pasidarė. Mes nors ir nematę žinome, jog buvo koks nors žmogus, kurs tuos namus sutvarkė.

Pažvelgę į pasaulį mes pamatysime, kad čia viešpatauja dar didesnė tvarka. Aišku, jog ta tvarka pati nepasidarė, ją padarė Dievas.

Matydami kokią nors draugiją veikiant pagal savo įstatų, mes visi numanome, jog buvo žmogus, kurs tuos įstatus surašė. Pasaulis visas veikia pagal tam tikrų nustatytų įstatų. O kas gi pasauliui tuos įstatus davė? Kas-gi privertė jį tuos įstatus pildyti? /Tai padarė nekas kitas, kaip tik Dievas.”

“Iš to viso aišku, sako vaikas, jog Dievas yra. Jis sutvėrė ir valdo dangų ir žemę.”

PAVYZDINGAS ATSAKYMAS.

Vieną kartą aukštas valdininkas pakvietė šaulį blaivininką puoton. Šeimininkas su pagarba padavė jam aukštinėj taurėj kuogeriausio vyno. Šaulys, paėmė taurę, visą vyną pro pečius ant žemės išliejo. Šeimininkas supyko, bet tylėjo, o svečiai pradėjo šauliui išmėtinėti:

— Delko tamsta perniek išliejai vyną? O dar šaulys mat esi! nieko turbūt nesupranti; tokį gerą vyną be naudos išlieti! tai reikia but kvailiu.

— Ei, tu, šauly, šauly! — juokėsi svečiai; — matyt, brolau, kad tavo galvoj taipat tuščia, kaip ir šioj taurėj.

— Jeigu aš nepražudyčiau vyno — ramiai atsakė šaulys — tai vynas mane pražudytų: verčiau dabar jį išlieti ant žemės, negu ką paskui jis mane parverstų, kaip purvynas kiaulę.

Visi svečiai nutilo ir jau daugiau nesityčiojo iš šaulio.

Kaip tai būtų gera, kad visi turėtų panašias mintis apie degtinę!